

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Borgartún 29, 105 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 23020003

Ákvörðun nr. 29/2023

Þann 24. maí 2023 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 29/2023.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi frá [REDACTED] dags. 31. janúar 2023. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við starfsaðferðir og verklag nafngreinds starfsmanns embættisins vegna atviks sem átti sér stað á [REDACTED] þann [REDACTED]. Fram kemur í erindinu að maður hafi gengið berseksgang fyrir utan heimili sitt og lögregla hafi verið kölluð til. Í erindinu segir að vinnubrögð umrædds lögreglumanns hafi ekki verið í samræmi við aðstæður og manninum m.a. verið sleppt í tvígang. Vísar kvartandi í erindi sínu til þess að augljós tenging hafi verið til staðar á milli lögmannsins og kvartanda sem hafi leitt til þess að maðurinn fékk aðra meðferð en tilefni gaf til.

Nefndin óskaði eftir upplýsingum frá Lögreglustjóranum á Austurlandi þann 28. febrúar 2023.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærur á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega

starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Lögreglustjórinn á Austurlandi svaraði beiðni nefndarinnar með bréfi dags. 10. mars 2023. Meðfylgjandi voru öll rannsóknargögn málsins og upptökur úr búkmyndavélum lögreglumanna á vettvangi af aðgerðum lögreglu vegna síðari beiðni um aðstoð vegna X.

Fram kemur m.a. í skýrslu lögreglu að eftir fyrri beiðni um aðstoð vegna X til lögreglu um kl. 01:08, hafi X verið haldið hjá lögreglu í rúma klukkustund. Var hann látinn laus eftir þann tíma þar sem hann hafi verið orðinn rólegur og varð lögregla við beiðni hans um að fara heim til sín að sofa þar sem enginn annar var á heimilinu á þeim tíma.

Síðari beiðni um aðstoð vegna X barst lögreglu um kl. 03:55 sömu nótt og gefa skýrslur og upptökur góð skil á þeim afskiptum sem lögregla hafði af X í umrætt sinn.

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaöryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

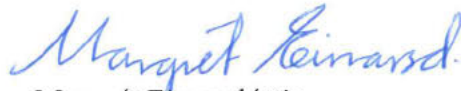
Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lýtur að starfsaðferðum og starfsháttum starfsmanna Lögreglustjórans á Austurlandi.

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór yfir erindið og þau gögn sem henni bárust frá Lögreglustjóranum á Austurlandi. Eftir yfirferð nefndarinnar á meðfylgjandi upptökum og með hliðsjón af því hvernig málsatvikum er lýst í kvörtuninni og þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum, telur nefndin rétt að beina því til lögreglustjóra að yfirfara það verklag og starfshætti sem viðhafðir voru vegna afskipta lögreglu af X í útkallinu þann [REDACTED]. Þá sérstaklega hvort tengsl lögreglumanns á vettvangi við X hafi haft áhrif á starfsaðferðir lögreglu í umrætt sinn. Nefnd um eftirlit með lögreglu sendir erindi kvartanda vegna afskipta af X til þóknanlegrar meðferðar hjá Lögreglustjóranum á Austurlandi, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. laga nr. 90/1996.

Niðurstaða

Erindi [REDACTED] er sent Lögreglustjóranum á Austurlandi til þóknarlegrar meðferðar.

Reykjavík, 24. maí 2023

Margrét Einarsdóttir
varaformaður

Kristín Edwald

Þorbjörg I. Jónsdóttir